

Τὴν κατωτέρω ἐπιστολὴν τοῦ Βουλευτοῦ Σωκράτους  
Κουρῆ λαβὼν σήμερον διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ, τὴν δημο-  
σιεύω κατὰ παραγγελίαν του ολόκληρον.

Ἐν Κερκύρα, τῇ 14 Φεβρουαρίου 1867.

Ἀνδρέας Κοτσιμάνας Παπαδάτος.



Ἀθῆναι, 11 Φεβρουαρίου 1867.

Ἀγαπητέ μοι Ἀνδρέα,

Ἀπαντῶ εἰς τὰς δύο ἐπιστολάς σου 30 τοῦ παρελθόντος μη-  
νός· καὶ 7 ὀδυνούτος. Καὶ ὥς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς πρώτης  
δὲν ἔχω ἄλλο εἰμὴ νὰ σοὶ ἐκφράσω τὴν εὐαρέσκειάν μου καὶ εὐ-  
γνωμοσύνην μου δι' ὅσα ἔπραξες κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας  
τῆς ζωῆς τοῦ πατρός μου. Ἡ ἐν Λευκίμνῃ μετάβασίς σου μετὰ  
τῶν θυγατρῶν μου μὲ ὑπερευχαρίστησε, καὶ πολλὸ συνέτεινεν  
εἰς τὸ νὰ μετριασθῇ ἡ λύπη τὴν ὁποίαν ἠσθάνοιτο μὴ λαβὼν  
τὴν τύχην νὰ παρευρεθῶ εἰς τὰς τελευταίας ὥρας τοῦ βίου τοῦ  
γέροντος· μὲν ἄλλ' ἀγαθοῦ καὶ ἐναρέτου πατρός μου. Ὁ θά-  
νατος, Ἀνδρέα μου, οὔτε ἐπροξένησεν οὔτε θέλει προξενήσει εἰς  
ἐμὲ μείζονας τῶν συνήθων ἐντυπώσεων, καὶ πολλῶ μᾶλλον ὅ-  
ταν πρόκειται περὶ τῆς ἀποδιώσεως παρηκμασάντων προσώπων  
ἀπαλλακτομένων ἐν τοῖς ἄλλοις ἐκ τῶν πολλῶν κακουχιῶν τοῦ  
ἀθλιεστάτου ἀνθρωπίνου βίου. Ὁ πατὴρ μου εἶχε παρακμάσει,  
πολλὰ ὑπέστη τοῦ βίου δεινοπαθήματα καὶ ἦτον ὥρα ν' ἀνα-  
παυθῇ. Εὐτυχεῖς οἱ γονεῖς αἵτινες προηγούνται τῶν τέκνων των,  
ἡ δὲ μακροβιότης του, τίς οἶδε, ποῖα ἄλλα δυστυχήματα ἡδύ-  
νατο νὰ τῷ προετοιμάσῃ. Ἐθεώρησα ὅμως πάντοτε, εὐχάριστον  
καὶ παρηγορητικὸν συνάμα, τὴν ἐκπλήρωσιν καὶ τῶν πλέον λυ-  
πηρῶν καθηκόντων, ὥς ἐκ τούτου παραπονοῦμαι μὲ τὴν τύχην  
μου, διότι μονογενῆ υἱὸν δεκαεξ' ἐτῶν καὶ σεβαστὸν πατέρα ἀ-  
πώλεσα, μακρὰν ἐξ αὐτῶν εὐρισκόμενος. Ἀλλὰ σὺ, ἐφρόντισες  
νὰ ἀναπληρώσῃς τὰ τοῦ υἱοῦ πρὸς τὸν πατέρα καθήκοντα, τοῦ  
ἐπικαιροῦ τοῦς πρὸ πολλῶν ἐτῶν κλεισμένου· ὀφθαλμοῦς του καὶ  
τὸν συνάδεδυες, μέχρι τοῦ τάφου του. Σὲ εὐχαρίστω καὶ παλιν



ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ  
ΑΘΗΝΩΝ  
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑΣ



Ἀνδρέα μου, καὶ εἰς τὴν εὐχὴν τὴν ὁποῖαν ἔλαβες παρὰ τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου γέροντος, πρόσθετος καὶ ἐκείνην ἐμοῦ τοῦ πενθεροῦ σου.

Ἐγκαταλείπω τὸ λυπηρὸν τοῦτο ἀντικείμενον καὶ μεταβαίνω εἰς ἕτερα.

Ἀνέγνωσα τὸ εἰς ἀπάντησιν ἄρθρον τοῦ Σπανοπούλου καὶ τὴν ἀνταπάντησίν σου, καὶ λυποῦμαι μόνον ὅτι ἐγὼ καὶ εἰς ταῦτα ἔδωσα ἀκουσίως καὶ ἄνευ πταισματοῦ τινος ἀφορμὴν. Ἐὰν οἱ συμπολίται μου Κερκυραῖοι, ἰδίως δὲ τὰ μέλη τῆς συνταξάσης τὸ παραδοθέν μοι σχέδιον Ἐπιτροπῆς, συνησθάνοντο τὴν ἀνάγκην, εἰς τὰς παρούσας μάλιστα λίαν κρίσιμους πρὸς τὰ γενικὰ τῆς ἰδικιτέρας ἡμῶν πατρίδος συμφέροντα περιστάσεις, νὰ μὴ ἐπιτρέπουσι τὴν διάδοσιν ψευδῶν ἐκθέσεων καὶ ἀφηγήσεων, αὐτοὶ εἶχον καθήκον, νὰ διαψεύσωσι τὸ καθ' ὅσον μὲ ἀπέβλεπε πρῶτον ἄρθρον τοῦ Σπανοπούλου, τὸ προκαλέσαν τὴν ἀπάντησίν σου. Αὐτοὶ ἐγνώριζον ὅσας ἐγὼ κατέβαλον πρὸ πολλοῦ προσπάθειάς, προβλέπων ὅτι σήμερον τεκταίνεται καὶ σκευαυρεῖται ἐπὶ βλάβῃ τῆς ἀτυχεστάτης ἡμῶν πατρίδος. ἤξευρον, ὅτι τὴν πρωτοβουλίαν ἔλαβα μόνον, δώσας τὴν ὥθησιν καὶ συμβουλευσας τοὺς κτηματίας ν' ἀνοίξωσι τὰ ῥαβδία τῶν, νὰ ἴδωσι ποῦ βαίνομεν καὶ τί δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἂν δὲν ἀποφασίσωμεν ἐπὶ τέλους ν' ἀναγκαιώσωμεν τὰς διαδιδόμενας ἀποσυνθετικὰς καὶ ἀντικοινωνικὰς τῶν ραδιοῦργων καὶ δημοκόπων ἰδέας, τὰς ὁποίας πάντοτε καὶ σχεδὸν παντοῦ ἡσπάσθη ὁ ὄχλος, οἱ ἀμαθεῖς, καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ καλύψωσι τὰ αἴσχη τῶν, οὐδόλως περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων καὶ τῆς ἀπειλουμένης γενικῆς καταστροφῆς μεριμνῶντες. Οἱ συντάξαντες τὸ σχέδιον καλῶς ἐγίνωσκον, ὅτι οὐ μόνον δὲν ἔλαβα μέρος εἰς τὴν σύνταξιν αὐτοῦ, ἀλλὰ ῥητῶς καὶ ἐπανειλημμένως ἐνώπιον πολυαριθμοῦ δημογύρεως ἐδήλωσα ὅτι, προτρέψας τοὺς συμπολίτας μου νὰ ἐπισπεύσωσι τὴν λύσιν τῶν περὶ τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ζητημάτων, ἔχοντες ὑπ' ὅψιν τὰς περιστάσεις, τὰς πολιτικὰς μεταβολὰς, τὰ μὴ δυνάμενα νὰ παραγνωρισθῶσι τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἐποχῆς ἐν ᾗ ζῶμεν δικαιώματα, καὶ τὴν ἀδυναμίαν τῆς Κυβερνήσεώς μας, οὐ μόνον ἀπεποιήθην ν' ἀποτελέσω μέρος τῆς συγτακτικῆς τοῦ σχεδίου Ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἐδήλωσα λίαν εὐκρινῶς ὅτι δὲν ἠνθούον οὐδὲ μοὶ ἐπιτρέπετο, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως πως νὰ δεσμεύσω τὴν Βουλευτικὴν μου ἐνέργειαν, καὶ ἐν καιρῷ

ἀνάγκης ἐντὸς τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς, νὰ παρουσιασθῶ ὑποδεικνυόμενος ὡς ὑποστηρικτὴς σχεδίου μονομερῶς παρὰ τινῶν κτηματιῶν συνταχθέντος, ἐνῶ, ὅπερ οἱ ἄλλοι δὲν θέλουσι νὰ ἐννοήσωσι, καλῶς ἐγὼ γινώσκω, ὅτι εἶμαι Βουλευτὴς Κερκύρας καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ ἔθνους.

Οἱ συντάξαντες τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σχέδιον, ἢ τοὐλάχιστον οἱ πλείστοι ἐξ αὐτῶν ἤξευρον ὅτι ἀπήτησα ἐπανειλημμένως, νὰ προκαλέσω ἐν εὐρείᾳ ἐπὶ τοῦ προκειμένου συζήτησιν, καὶ δηροσπεύοντες τὸ ἔργον τῶν, νὰ θέτωσιν ἑκάστον εἰς κατὰστασιν νὰ ἐπιφέρῃ τὰς παρατηρήσεις καὶ κρίσεις του, ὁρθὰς ἢ ἐσφαλμένας ἀδιέφορον, διότι ἡ εὐσχημος δημοσίᾳ συζήτησις, τὰ μέγιστα συντελεῖ πρὸς ὁρθὴν λύσιν καὶ τῶν δυσχερεστέρων καὶ πολυπλόκων ζητημάτων. Ἐγίνωσκον ἐπὶ τέλους οἱ συντάκται, ὅτι λαβὼν κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 24 Δεκεμβρίου π. ε. ἄνευ ἐπιστολῆς σχέδιον προσυπογεγραμμένον παρὰ τῶν πέντε ἐπιφορτισθέντων μελῶν, φέρον τὴν ἡμερομηνίαν 8 Σεπτεμβρίου, τὴν ἐπιούσαν ἐξέφρασα εἰς τινὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τὰ παράπονά μου, ἀπήτησα ἐπιστολὴν, ἵνα ἐναργῶς προκύψῃ ἡ ἡμέρα τῆς πρὸς ἐμὲ διαβιβάσεως τοῦ σχεδίου, καὶ ἂν ἐσυζητήθῃ καὶ ἐνεκρίθῃ τὸ σχέδιον αὐτὸ, παρὰ τῶν ἐκλεξάντων τὴν ἐπιτροπὴν πολλῶν ἢ ὀλίγων κτηματιῶν. Εὗρον ὁρθὰς καὶ δικαίως τὰς παρατηρήσεις μου, ἕνεκα τούτου δὲ, κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων, ὀλίγας ὥρας πρὸ τῆς αὐτοῦ ἀναχωρήσεώς μου, ὑπὸ χρονίαν 28 Δεκεμβρίου Π. Ε. ἔλαβον ἐπιστολὴν, τὴν ὁποῖαν διατηρῶ καὶ ἐν καιρῷ τῇ δέοντι θέλω δημοσιεύσει.

Εἶχον ἐπομένως καθήκον, μακράν μάλιστα εὐρισκόμενος τῆς πατρίδος πρὸς ἐκπλήρωσιν βουλευτικῶν καθηκόντων, νὰ ὑψώσω τὴν φωνὴν τῶν, καὶ ὀλίγας συντάσσοντες γραμμάς, νὰ εἰπωσιν εἰς τὸν Κ.ον Σπανόπουλον, ἀπατάσαι, ἐν ἀγνοίᾳ ἴσως τῶν δικτρεζάντων, ἀδικεῖς καὶ μὲν ἕνα μόνον ἄτομον, ἀλλὰ καὶ τὸ πρόσωπον ἐκείνου εἰς 2 αὐθορμήτως ἀνετέθη ἡ ἱερὰ καὶ ἀκανθώδης ἐντολὴ τοῦ νὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὴν ἰδικιτέραν ἡμῶν πατρίδα, καὶ διὰ τῆς πατρίδος τὸ ἔθνος, ὁ ἀδικῶν δὲ Βουλευτὴν, ἀδικεῖ οὐχὶ τὸ ἄτομον, ἀλλὰ τὴν πατρίδα αὐτοῦ καὶ τὸ ἔθνος αὐτοῦ. Δὲν μοῦ ἐπροξένησεν ὅμως οὐδὲ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἡ σιωπὴ καὶ ἀδιαφορία τῶν συμπολιτῶν μου θαυμάσιον καὶ ἀπορίαν δὲν ἔχω τὴν ἀπαίτησιν ἢ τὴν ἀξίωσιν, ἄλλοι

ΙΑΚΩΒΑΤΕΛΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ  
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ  
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ  
1952





αὐτῶν μερίμνας ν' ἀναλάβωσι τὸν κόπον τῆς ἰδιαίτερης καὶ ἀτομικῆς ἐμοῦ ὑπερασπίσεως. Τοῦτο ἐγὼ θέλω πράξει, ὁσάκις τὸ θεωρήσω ἀναγκαῖον, διότι οὐδεὶς νοήμων θέλει μοι ἀμφισβητήσει, ὅτι πρὸς τοὺς ἀναιτίως καὶ δωρεὰν λοιδοροῦντας καὶ ἐμπαθῶς συζητοῦντας, ἐκφραστικωτέρα ἐστὶ ἡ ἀντιτασσομένη πρὸς μείζονα περιφρόνησιν σιωπὴ, μεγίστη δὲ ἡ τιμωρία αὐτῶν, ὅταν τὰ ἔργα των πίπτουσιν ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης, χωρὶς ν' ἀξιοθῶσιν οὔτε καὶ ἀπαντήσεως. Δὲν ἀπαιτῶ ὅθεν, ἰδιαίτερον ὑπὲρ ἐμοῦ ὑπεράσπισιν· φρονῶ ὅμως ὅτι ὅταν ἀκατονόμαστα τινὰ ὄντα διασείρουν τὴν ὑπόληψιν τῆς πατρίδος καὶ πειρῶνται ν' ἀνασκάψωσιν ὁλοκλήρου τῆς κοινωνίας τὰ θεμέλια, ἢ τότε, ἅπαντες καθήκον ἔχουσιν, ἵνα προλάβωσι συμφοράς καὶ ἀπαίσιμα ἀποτελέσματα, ἢ καὶ τὴν ἀπλὴν μομφὴν τῆς περὶ τὰ πάτρια ἀδιαφορίας, ὀφείλουσι τότε, καὶ ὀφείλουσι νὰ ὑψώσωσιν ἀξιοπρεπεῖα καὶ ἐντιμὸν φωνὴν, εὐσχημον προκαλοῦντες συζήτησιν, καὶ ἀποκρούοντες μετὰ παρρησίας πᾶσαν διαδιδομένην ἀντικοινωνικὴν καὶ ἀποτρόπαιον ἐπὶ βλάβῃ τῆς κοινῆς ἡμῶν πατρίδος ἰδέαν. Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ θέλω διατηρήσει τὴν Βουλευτικὴν μου ἔδραν, καὶ ἐντὸς τῆς Βουλῆς, κατὰ καθήκον θέλω ἐνεργήσαι τὰ δεόντα.

Δύνασαι τὴν παρούσαν νὰ δημοσιεύσῃς, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διὰ τοῦ ταχυδρομείου στείλῃς μοι ἄρκετὰ ἀντίτυπα. Γνωρίζεις ὅτι τὴν ἰδέαν τῆς ἀποσβέσεως τῶν δανείων διὰ τῆς ἐπιβολῆς φόρων τὴν ἀποστρέφομαι, ὥστε ἂν προκαταβάλλῃς τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς τὴν δημοσίευσιν δαπάνην, ἐν τῇ πατρίδι ἐπανερχόμενος, ἅμα λήξῃ ἡ Βουλευτικὴ Σύνοδος, τοῖς μετρητοῖς θέλω σὲ πληρώσει. Ὑγίαινε. Διὰ τοῦ προσηχοῦς πάλιν θέλω σοὶ γράψαι.

Ὁ Πενθερὸς σου

Σωκράτης Κουρῆς

Ἐν Κερκύρᾳ, τῇ 15 Φεβρουαρίου 1867.

Τυπογραφεῖον **Η ΙΩΝ. ΚΩΒΑΤΕΙΟΣ**

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ  
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

**Ι Α Κ Ω Β Α Τ Ε Ι Ο Σ**

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ  
**ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ**

41.52.46.0020

